

Bild: TriArt

Babyteeth

16-åriga Milla Finlay är ensam barn och dödligt sjuk i cancer. När hon träffar 23-åriga Moses vaknar hennes vilja att under sin sista tid uppleva livet i alla dess former. **Babyteeth** är ett australiensiskt coming of age-drama med både komiska och tragiska inslag, som utan pekpinna skildrar både vanlig tonårsproblematik kring kärlek och föräldrelationer och den mer ovanliga situation som uppstår när tonårstiden också är livets slutskede.

Om filmhandledningen

En filmhandledning är inte en manual eller ett lektionsunderlag, utan ska fungera som inspiration och stöd för hur man kan utgå från en filmupplevelse för att lära sig nya saker. Det står dig därför fritt som pedagog att plocka och kombinera förslag på övningar, modifiera dem – eller göra något helt annat. Allt beror på vad du tycker att dina elever behöver jobba med och i vilket syfte ni har sett filmen. Den kan till exempel användas för att diskutera värdegrundsfrågor, droger, sjukdom och hälsa, eller för att arbeta mer med själva filmmediet som källa till kunskap och med rörlig bild som kommunikationsform. Filmhandledningen vänder sig främst till dig som arbetar med gymnasieelever och årskurs 9. Med den här handledningen kan man även använda klipp ifrån filmen för att ha ett tydligare underlag och stöd för minnet.

Handling

Milla är dödligt sjuk i cancer. Hon bor tillsammans med sina föräldrar, som har ett passionerat förhållande med varandra och en öppenhet och kommunikativ relation till sin dotter. Men Millas sjukdom påverkar naturligtvis hela familjen – hennes pappa, som är psykiater, skriver ut starka lugnande mediciner och sömntabletter till hennes mamma, som delvis flyr in i drogernas värld.

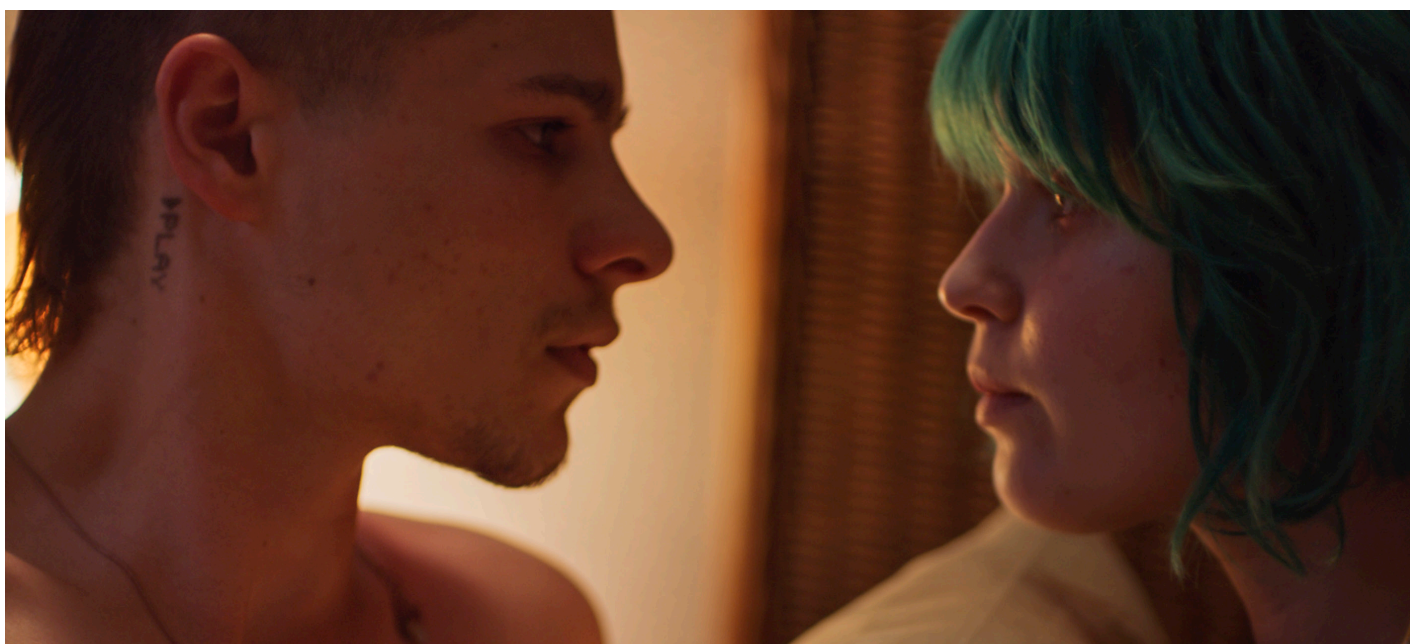
Milla är socialt isolerad på grund av sin sjukdom och de täta och påfrestande behandlingarna. Det är inte alltid hon orkar gå i skolan eller öva mellan sina fiol-

lektioner. Så träffar hon den 23-årige Moses, en charmig och varm kille som dock lever ett struligt liv. Han har blivit utslängd hemifrån då han tar droger och försörjer sig som småtjuv. Moses får Milla att leva upp och vilja uppleva saker och ting under sin sista tid i livet. Millas föräldrar är tveksamma till Moses, dels för att han är mycket äldre än hon, dels för att hans livsstil är avvikande och destruktiv. Till en början verkar det också som att Moses mest umgås med Milla för att han genom henne får tillgång till droger; hon går på starka mediciner och hennes pappa är frikostig med att skriva ut tabletter på recept. Men mellan Moses och Milla växer en äkta vänskap och så småningom kärlek fram, och Millas föräldrar låter Moses flytta in hos dem.

Tillsammans med Moses upplever Milla flera av de saker som ofta ingår i en frisk, ”vanlig” tonårings liv – hon går på fest, blir berusad, drömmer om skolväxlingsbilen och har sex. Men det förhindrar inte att hennes sjukdom till slut vinner kampen om hennes liv.

Filmen och läroplanen

Värdegrundsfrågor och kunskap om människans olika förutsättningar och sätt att leva är en viktig del av skolutbildningen. Här kan filmer som *Babyteeth*, som tar upp såväl ovanliga livsöden som mer allmängiltiga frågor om vuxenblivande och identitetsskapande, vara ett bra verktyg för vidare diskussioner och kunskapsinhämtning. Filmhandledningen tar också upp filosofiska begrepp som makt/ansvar och individuell frihet, vilka kan vävas in i ämnen som psykologi, filosofi, samhällskunskap och svenska.

Insikt i hur estetiska konstformer och medier fungerar och kommunicerar är också färdigheter som skolan ska fostra enligt läroplanen. I dagens samhälle möts vi av ett ständigt ökande flöde av information i just rörlig bildform, och genom pedagogiskt arbete med en film kan man fördjupa sig i hur denna information skapas, sprids, uppfattas och tolkas.

Filmens form och innehåll

Föräldrar, familj och tonårsrevolt

Milla och Moses kommer från två helt olika familjeförhållanden. I Millas familj talar man öppet med varandra, och hennes föräldrar har fortfarande en nära relation, trots behovet av eskapism och ångestdämpande piller. Moses har däremot tvingats lämna sitt hem. Han får inte träffa sin lillebror, hans mamma vägrar ha kontakt med honom och sin pappa har han bara träffat några enstaka gånger. Millas sjukdom är på flera sätt ett hinder för henne att leva som de flesta andra tonåringar. Dels måste hon ofta vara borta från skolan och avstå aktiviteter för att få behandling, dels är hennes föräldrar ständigt oroliga för henne och agerar ibland överbeskyddande.

- Diskutera i helklass eller i mindre grupper hur Millas föräldrar är. Hur hanterar de Millas sjukdom? Vilka känslor visar/talar de om mellan varandra och vilka känslor visar/talar de om gentemot Milla?
- Arbeta individuellt och skriv en reflekterande text kring att vara tonårsförälder. Ingångar kan vara: Vilka

utmaningar tror ni att era föräldrar har med er? Vilka saker tror/vet ni att de oroar sig för? Vad tror ni att ni själva kommer att oroas för om ni får barn när de blir tonåringar? Vad vet ni om era egna föräldrars tonårstid? Hur agerar och beter sig en bra tonårsförälder, tycker ni?

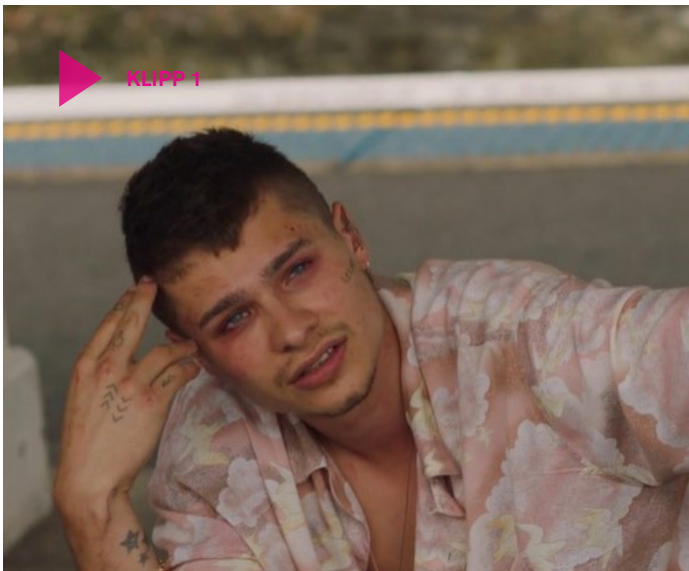
- Föräldrar har både ansvar för och makt över sina barn. Vad innebär begreppen ansvar respektive makt? På vilka andra områden i samhället är de här begreppen och balansen mellan dem viktiga? Inom skolan, mellan vänner, samhället i stort? Vilken makt och vilket ansvar har exempelvis styrande politiker och myndigheter och gentemot vem? På vilka sätt? Ge konkreta exempel och försök problematisera. Diskutera i grupper eller skriv individuella reflekterande texter kring begreppen makt-ansvar. Om ni vill fördjupa er i ämnet vem som har makt kan ni även ta del av de diskussionsfrågor som finns i vår filmpedagogiska demokratimodell, [Lika vär\(l\)d – för vem?](#).

- Gör samma sak med begreppet frihet. Vad innebär individuell frihet att välja vem och hur man vill vara och leva? Vilka begränsningar finns det, eller borde det finnas, för denna frihet?

- Fundera kring Millas situation som sjuk och döende. Att leva med en allvarlig sjukdom påverkar naturligtvis livet på många plan. Dödlig cancer är inte vanligt bland så unga människor, men långt fler unga lever med sjukdomar eller funktionsnedsättningar som inte är dödliga men som ändå i olika utsträckning har en inverkan på deras liv och möjlighet att delta i socialt liv, skolarbete etc. Skriv en text utifrån Millas perspektiv, exempelvis en dagboksanteckning,

Bild: TriArt

Klipp 1
Källa: TriArt

ett brev eller som en tidningsinsändare, där hon berättar om hur det är att leva med en begränsande sjukdom, och hur hon ser på att hon troligen snart kommer att dö. Vilka saker vill hon hinna uppleva? Finns det saker hon inte är ledsen att gå miste om?

Genrebegreppet

Babyteeth tillhör genren ”coming of age”, vilket kan sägas vara en särskild genre inom teater, film och litteratur. Vanligen är det en eller flera tonåringar och deras vuxenblivande som står i centrum för berättelsen, och både den mer tonårsspecifika frigörelsen från vuxnas kontroll över barnet och mer allmänna frågor kring identitet och förändring av jaget och synen på omvärlden är viktiga inslag i coming of age-berättelser.

• Arbeta med genrebegreppet och fokusera på coming of age. Ni kan i grupper se ytterligare en film i genren och kort skriftligt eller muntligt presentera den filmen för

resten av klassen, eller individuellt välja en film ni sett någon gång tidigare som ni tycker kan räknas in i genren. Presentera den muntligt med hjälp av något illustrerande klipp. Berätta exempelvis om karaktärerna, sammanfatta handlingen, beskriva filmens uttrycksmedel gällande till exempel kostym/mask, scenografi och musik.

- Intervjua era föräldrar eller andra vuxna i er närhet om vilka filmer och böcker som var populära och/eller stilbildande under deras tonårstid. Vad handlade de berättelserna om och vilka var huvudkaraktärerna? Försök hitta klipp från filmerna eller leta upp böckerna och välj ett klipp eller stycke som ni presenterar för klassen eller skriver en individuell reflektion om.
- Läs om genren coming of age/ungdomslitteratur och välj en bok som ni läser och skriver ett referat eller recension av.
- Diskutera karaktärerna i *Babyteeth*. Hur skulle ni beskriva Milla? Hur är hennes föräldrar? På vilka sätt gestaltas karaktärernas personlighet i filmen (ta konkreta exempel som exempelvis deras kläder, vad de gör, hur de pratar).
- Titta på [klipp 1](#) och återupplev ert första intryck av Moses. På vilka sätt stämmer det med eller skiljer det sig åt mot hur han är och hur han utvecklas genom filmen?
- Titta på [klipp 2](#) och [klipp 3](#) och jämför hur Millas respektive Moses familjer och hemförhållanden presenteras rent filmiskt. Vilken typ av miljöer är det? Från vilket perspektiv filmas det och varför är bilden beskuren så som den är? Vilka [färger](#), [ljud](#) och stämningar dominerar i [klippen](#)? Vad väcker det för tankar och känslor hos er som tittar? Diskutera gärna i helklass och ta exempel från andra filmer ni sett på hur de här [uttrycksmedlen](#) används för att berätta mer än bara det som sker i själva scenen/ genom [rollfigurernas](#) repliker och handlingar.

Klipp 2
Källa: TriArt

Klipp 2
Källa: TriArt

Droger och destruktivitet

I *Babyteeth* hanteras ämnet droger på ett rättframt och icke-fördömande sätt, som samtidigt problematiserar begrepp som "missbruk", "knarkare" med mera. Moses är drogberoende, men framställs inte enbart som den nedbrutna, utslagna, alternativt destruktivt våldsamma som vi ofta ser när unga missbrukare skildras. Båda Millas föräldrar söker tröst och lindring i receptbelagda mediciner.

Sverige är ett av de länder i världen som har den mest restriktiva narkotikalagstiftningen. Samtidigt har Sverige bland den högsta procenten dödlighet och allvarliga följsjukdomar bland tyngre missbrukare.

- Vad tycker ni att detta förhållande säger om Sveriges syn på missbrukare och på drogmissbruk? Vad tror ni att denna har för konsekvenser? Bra och dåliga.
- Diskutera på vilka sätt missbruk av legala substanser i form av receptbelagda mediciner och illegala substanser, i form av exempelvis marijuana och kokain, etc brukar diskuteras i till exempel media, i drogupplysning riktad till ungdomar och andra sammanhang.
- Finns det andra saker, såsom missbrukarnas klasstillhörighet, i vilka sammanhang de missbrukar och hur de i övrigt lever sitt liv, som gör att tongångarna i diskussionen kan skilja sig åt beroende på vilken typ av missbruk det gäller? Finns det typer av missbruk/beroenden som är mer socialt accepterade? Hur ser vi exempelvis på sådant som matmissbruk, sexmissbruk, extrem karriärism, överdriven träning och hälsohets, etc.?

- Arbeta i mindre grupper med debatt och argumentationsanalys. Låt två grupper debattera en brännande fråga där den ena gruppen samlar och motiverar argument för och den andra emot. Vad ni personligen tycker kan ni diskutera inom gruppen, men i debatten ska ni hålla er till för- eller emot-linjen och anföra sakliga argument.

Exempel på frågor att debattera:

1. Legalisering av narkotika(bruk)
2. Dödsstraffets vara eller icke vara
3. Legalisering av passiv dödshjälp/assisterat självmord

Övningen kan även göras individuellt som skrivuppgift, där ni väljer en fråga och skriver en debatterande, argumenterande text och underbygger er argumentation med exempel från exempelvis media i det aktuella ämnet.

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Läs

"Förr eller senare exploderar jag", John Green, Bonnier Carlsen, 2013

"Jag är kvar hos er", Peter Pohl, Rabén & Sjögren, 2000

"Allt för min syster", Jodi Picoult, Wahlström & Widstrand, 2005

"Räddaren i nöden", J.D. Salinger, Bonniers, 1953

"I detta tecken", Joanne Greenberg, Askild & Kärekull, 1973

"The Perks of Being a Wallflower", Stephen Chbosky, Pocket Books, 1999 (på engelska)

Se

Förr eller senare exploderar jag, film i regi av Josh Boone, USA, 2014

Läs filmens [handledning](#).

Allt för min syster, film i regi av Nick Cassavetes, USA, 2009

Lady Bird, film i regi av Greta Gerwig, USA, 2017

A Colony, film i regi av Geneviève Dulude-De Celles, Kanada, 2018

Läs filmens [handledning](#).

Juno, film i regi av Jason Reitman, USA, 2007

Läs filmens [handledning](#).

Min lilla syster, film i regi av Sanna Lenken, Sverige, 2015

Läs filmens [handledning](#).

Disco, film i regi av Jorunn Myklebust, 2020

PRODUKTIONSINFO

Regi: Shannon Murphy

Manus: Rita Kalnejais

Producent: Alex White

Foto: Andrew Commis

Klippning: Stephen Evans

Originalmusik: Amanda Brown

I rollerna:

Milla – Eliza Scanlen

Moses – Toby Wallace

Anna – Essie Davis

Henry – Ben Mendelsohn

Längd: 117 min

Censur: 15 år

Distribution: TriArt

Institutionella rättigheter: FilmCentrum

REDAKTION

Text: MK Larsson

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, maj 2021

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

<http://www.filminstitutet.se/filmpedagogik>

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio